

3 sierpnia 2026 — 20:30

CONTRE LE TEMPS

Intra muros.

*Polifonia w murach „twierdzy wewnętrznej”
św. Teresy z Ávili*

*Zachęcamy do zapoznania się z tekstami przed lub po koncercie.
Jeśli jednak chcesz śledzić tłumaczenia w trakcie wykonania,
uprzejmie prosimy o przyciemnienie ekranu Twojego urządzenia –
tak aby nie rozpraszać pozostałych słuchaczy.
Dziękujemy za wyrozumiałość i wrażliwość!*

Teresa, Teresaza

| canción, Francisco Guerrero (1528–1599)

Medytacja

Introitus: Dilexisti iustitiam | greg.

Kyrie

| Missa *L’homme armé*, Francisco Guerrero*

Pastor, quien madre virgen

| canción, Francisco Guerrero

Modlitwa odpocznienia

Gloria

| Missa *L’homme armé*, Francisco Guerrero*

Graduale: Specie tua

| greg. z użyciem *contrapunto alla mente*

Vos Virgen soys nuestra Madre

| villancico, Cancionero de Upsala, Anonim

Zjednoczenie

Alleluia. Adducentur

| greg. z użyciem *contrapunto alla mente*

O Virgen, cuand'os miro

| canción, Francisco Guerrero

Offertorium: Filiaë regum | greg.

Sanctus

| *Missa L'homme armé*, Francisco Guerrero*

Si tus penas no pruebo

| canción, Francisco Guerrero

Uniesienie

Agnus Dei

| *Missa L'homme armé*, Francisco Guerrero*

Communio: Quinque prudentes virgines

| greg. z użyciem *contrapunto alla mente*

¡Que buen año!

| canción, Francisco Guerrero

Refleksja końcowa

Media vita in morte sumus

| Anonim (Biblioteca de Catalunya,
m 1327 f. 50r–51r)

*Partia cantus II z *Missa L'homme armé*

została zrekonstruowana przez

Davida Mesquitę zgodnie z historycznymi
technikami kompozytorskimi.

CONTRE LE TEMPS to żeński zespół wokálny specjalizujący się w wykonawstwie muzyki średniowiecznej. Został założony w Bazylei w 2022 roku przez Julię Marty, Cécile Walch, Karin Weston i Amy Farnell podczas ich studiów w Schola Cantorum Basiliensis. Interpretacje Contre le Temps łączą indywidualną wrażliwość muzyczną wykonawczyń z pogłę-

bioną znajomością źródeł i historycznych praktyk wykonawczych.

Zespół regularnie koncertuje na różnych scenach Europy. W 2023 roku artystki zdobyły Nagrodę Publiczności oraz II nagrodę jury podczas International Van Wassenaer Competition, a także OOM Prize, której częścią było zaproszenie do udziału w tournée koncertowym w ramach sezonu Utrecht Early Music Festival 2024–2025.

Nazwa zespołu pochodzi od tytułu dwóch utworów: pieśni średniowiecznego truweru Gace’a Brulé oraz anonimowej kompozycji z rękopisu oksfordzkiego.

Odwołuje się ona do idei wykonywania tej muzyki w sposób oryginalny i ponadczasowy – pozostający w dialogu zarówno z przeszłością, jak i współczesną wrażliwością.

Contre le Temps pracuje kolektywnie, bez dyrygenta. Poświęcając czas na wielokrotne powracanie do wykonywanych utworów, zespół poszukuje różnych sposobów frazowania, tempa i barwy dźwięku. Świadomie poddaje się powolnemu procesowi kształtowania wspólnego brzmienia, wierząc, że wymaga ono cierpliwości i uważności.

Karin Weston | sopran

Cécile Walch | sopran

Julia Marty | mezzosopran

Amy Farnell | mezzosopran

Program ukazuje życie muzyczne w Klasztorze Królewskim św. Anny (Real Monasterio de Santa Ana) w Ávili, otwierając przed słuchaczami świat szesnastowiecznej klauzury i codzienności kobiet, które w klasztornych murach oddawały się

modlitwie i śpiewowi. Zachowany w Ávili zbiór muzykaliów świadczy o żywej wówczas obecności chorału gregoriańskiego, wyrafinowanej polifonii oraz tradycyjnych, hiszpańskich *villancicos* i praktyk improwizacyjnych.

Centralne miejsce w programie zajmuje *Missa L'homme armé*, którą skomponował Francisco Guerrero we wczesnym okresie swojej twórczości. Dzieło to zachowało się w rękopisie *Libro de polifonía* nr 8, przechowane w klasztorze św. Anny w Ávili. Choć księga głosowa *Cantus II* nie przetrwała do naszych czasów, teoretyk muzyki dr David Mesquita z niezwykłą pieczołowitością zrekonstruował brakującą partię, posługując się historycznymi technikami kompozytorskimi. Dzięki temu stało się dziś możliwe wykonanie mszy w jej pełnym kształcie.

Przewodniczką po świecie ukrytym za klasztornymi murami jest św. Teresa z Ávili – jedna z najwybitniejszych postaci chrześcijańskiej mistyki późnego renesansu. Strukturę programu wyznaczają cztery stopnie modlitwy opisane przez nią w autobiograficznej *Księdze życia* (*Libro de la Vida*, 1588 r.): medytacja, modlitwa odpoczynienia, zjednoczenie oraz ekstatyczne uniesienie.

Pomiędzy częściami mszy wykonywane są śpiewy przeznaczone na uroczystość św. Teresy, przypadającą na 15 października. Zostały one wzbogacone improwizowanym kontrapunktem (*contrapunto alla mente*) – historyczną praktyką przywołującą metody nauczania, które stosowali kierownicy chórów i nauczyciele śpiewu działający przy

katedrach. Taki sposób wykonania wymaga od muzyków improwizacji oraz odzwierciedla biegłość i spontaniczność, które stanowiły nieodłączny element dawnej praktyki muzycznej.

W program wplecione zostały fragmenty pism św. Teresy, a cały koncert zamyka antyfona *Media vita in morte sumus*, która stanowi końcową refleksję nad życiem, duchowością i religijnym doświadczeniem tej świętej.

1. Teresa, Teresaza

Teresa, Teresaza, Teresona,
Teresuela traidora,
¿por qué me matas, di,
como una mora?
¿Es posible que no tienes
consciencia de verme como
gato por Enero?

*Tereso, Teresisko, Teresino,
Tereniu zdradziecka,
czemu mnie zabijasz, powiedz,
niczym Mauryjka?
Czy naprawdę nie masz
sumienia, gdy patrzysz na mnie
nędznego jak kot w styczniu?*

Mira que te requiero, Teresilla,
que de tanto dolor
tengas mancilla.

*Zważ, gdy cię błagam, Teresko,
byś wobec ogromu mego bólu
poczuła choć cień litości.*

Teresa, estos tus ojos de lechuza
son como passadores:
supiste que, en mirar, matas de amores.
¿Es posible que estás determinada
de traerme contino al retortero?

*Tereso, twe sownie oczy
są niczym strzały:
wiesz dobrze, że zabijasz miłością
przez samo spojrzenie.
Czyż postanowiłaś
dręczyć mnie na wieki?*

Mira que te requiero, Teresilla,
que de tanto dolor
tengas mancilla.

*Zważ, gdy cię błagam, Teresko,
byś wobec ogromu mego bólu
poczuła choć cień litości.*

2. Introitus: Dilexisti iustitiam

Dilexisti iustitiam,
et odisti iniquitatem
propterea unxit te Deus, Deus tuus,
oleo lætitiæ
præ consortibus tuis.

*Umiłowałeś sprawiedliwość,
a nienawidziłeś nieprawości,
przeto cię pomazał, Boże, Bóg twój
olejkiem wesela
nad uczestniki twoje.*

Eructavit cor meum verbum bonum:
dico ego opera mea Regi.

Wydało serce moje słowo dobre,

opowiadam ja czyny moje królowi.

3. Kyrie

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Panie, zmiłuj się.

Chryste, zmiłuj się.

Panie, zmiłuj się.

4. Pastor, quien madre virgen

Pastor, quien

madre virgin ha mirado

si no se torna loco

bien se puede jurar que siente poco

y ser hombre mortal

Dios soberano

no cabe en seso humano

pues yo me torno loco

porque no digas tú

que siento poco.

Pasterzu, kto

ujrzał Matkę Dziewicę

i zmysłów nie postradał,

ten, przysiąc można, niewiele czuje.

Bo to, że Bóg Najwyższy

stał się śmiertelnym człowiekiem,

nie mieści się w ludzkim rozumie.

Ja więc szaleję,

byś nie rzekł,

że mało czuję.

5. Gloria

Gloria in excelsis Deo

et in terra pax
hominibus bonæ voluntatis.
Laudamus te.
Benedicimus te.
Adoramus te.
Glorificamus te.
Gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex cælestis,
Deus pater omnipotens.
Domine Fili unigenite
Jesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi, suscipe
deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam Tu solus Sanctus.
Tu solus Dominus.
Tu solus Altissimus,
Jesu Christe.
Cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris.
Amen.

*Chwała na wysokości Bogu,
a na ziemi pokój
ludziom dobrej woli.
Chwalimy Cię.
Błogosławimy Cię.
Wielbimy Cię.
Wystawiamy Cię.
Dzięki Ci składamy,
bo wielka jest chwała Twoja.
Panie Boże, Królu nieba,
Boże, Ojczy wszechmogący.
Panie, Synu Jednorodzony,*

Jezu Chryste.

Panie Boże, Baranku Boży, Synu Ojca.

Który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

*Który gładzisz grzechy świata,
przyjm błaganie nasze.*

*Który siedzisz po prawicy Ojca,
zmiłuj się nad nami.*

*Albowiem tylko Tyś jest święty,
Tylko Tyś jest Panem.*

*Tylko Tyś Najwyższy,
Jezu Chryste.*

*Z Duchem Świętym
w chwale Boga Ojca.
Amen.*

5. Graduale: Specie tua

Specie tua,
et pulchritudine tua
Intende, prospere procede, et regna.

*Z ślicznością twoją
i z pięknnością twoją
naciągni, fortunnie postępuj i króluj.*

Propter veritatem,
et mansuetudinem,
et iustitiam,
et deducet te mirabiliter
dextera tua.

*Dla prawdy
i cichości,
i sprawiedliwości,
i poprowadzi cię dziwnie
prawica twoja.*

6. Vos Virgen soys nuestra Madre

Vos Virgen soys nuestra madre,
que la que el fruto comio,
madrastra la llamo yo.
Vos como Madre escogida,
rema tastes nuestra rastra.

*Ty, Dziewico, jesteś naszą Matką,
tę zaś, co owoc spożyła,
zwę macochą.
Ty, Matko wybrana,
zjęłaś brzemię z naszych ramion.*

La otra como madrastra,
pueso en cuentas nuestra vida.

*Tamta zaś, jako macocha,
obarczyła nas wielką winą.*

Ella la dexo perdida;
quando por madre os tomo,
madrastra la llamo yo.

*Ona życie nasze na zatracenie wydała.
Odkąd Ciebie biorę za Matkę,
tamtą mam za macochę.*

7. Alleluia. Adducentur

Alleluia.
Adducentur regi virgines
post eam:
proximæ eius offerentur tibi
in lætitia.

*Alleluja.
Przywiodą królowi panny
za nią,*

*przyniosą do ciebie bliskie jej;
z weselem i z radością.*

8. O Virgen, cuand'os miro

O Virgen, cuand'os miro
no cabe en sí mi alma de gozosa,
y en mi pecho tan triste
no reposa,
y por esto suspiro,
buscando mi alegría,
que sola vos la dais al alma mía.

*O Dziewico, gdy patrzę na Ciebie,
w mojej duszy radość się nie mieści,
więc wzdycham w każdej mej potrzebie,
gdy mam serce smutne, Ty radość mi ześlij,
bo gdy smutek spocząć duszy nie daje,
szukam tej pociechy, którą tylko Ty dajesz.*

O Virgen, vuestros ojos
estrellas son que alegran mi tristeza,
y en mi pecho no cabe
tal riqueza,
y por esto...

*O Dziewico, Twoe oczy są jak gwiazdy,
bogactwem uczuć serce mi napętniają
i smutku mego rozpraszają cień każdy.
Wzdycham, niech smutek mój rozweselają,
bo Twych oczu gwiazdy tę radość mi niosą,
o którą wzdychając, serdecznie Cię proszę.*

9. Offertorium: Filiae regum

Filiae regum
in honore tuo,
astitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato,

circumdata varietate.

*Córki królewskie
w pocziwości twojej,
stanęła królowa po prawicy twojej
w ubierze złotym,
obtoczona rozmaitością.*

Eructavit cor meum
verbum bonum:
dico ego opera mea regi.
Lingua mea calamus scribae
velociter scribentis.

*Wydało serce moje
słowo dobre,
opowiadam ja czyny moje królowi.
Język mój pióro pisarza,
prędko piszącego.*

Virga recta
est virga regni tui.
Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem:
propterea unxit te Deus, Deus tuus,
oleo laetitiae prae consortibus tuis.

*Laska prawości,
laska królestwa twego.
Umiłowałeś sprawiedliwość, a nienawidziłeś
nieprawości,
przeto cię pomazał, Boże, Bóg twój
olejkiem wesela nad uczestniki twoje.*

10. Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.

Benedictus qui venit
in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

*Święty, Święty, Święty
Pan Bóg zastępów,
pełne są niebiosa
i ziemia chwały Twojej.
Hosanna na wysokości.
Błogostawiony, który idzie w imię Pańskie.
Hosanna na wysokości.*

11. Si tus penas no pruevo

Si tus penas no pruevo,
oh Jesús mío,
vivo triste y penado.
Hiéreme,
pues el alma ya t'e he dado.

*Jeśli nie kosztuję Twych cierpień,
o Jezu mój,
żyję w smutku i boleści.
Zrań mnie,
bo duszę już Ci oddałem.*

Y sieste don m'hizieres,
mi Dios, claro vere,
que bien me quieres.

*A jeśli ten dar mi dasz,
o Boże mój, jasno ujrzę,
jak bardzo mnie miłujesz.*

12. Agnus Dei

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi:
miserere nobis.

*Baranku Boży,
który gładzisz grzechy świata,
zmiłuj się nad nami.*

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi:
dona nobis pacem.

*Baranku Boży,
który gładzisz grzechy świata,
obdarz nas pokojem.*

13. Communio: Quinque prudentes virgines

Quinque prudentes virgines accepérunt
óleum in vasis suis
cum lampádibus:
média autem nocte
clamor factus est:
Ecce, sponsus venit:
exite óbviám Christo Dómino.

*Pięć roztropnych panien
wzięło oleju w naczynia swoje
z lampami.
A w północy
zstało się wołanie:
Oto oblubieniec idzie,
wynidźcie naprzeciwko Chrystusowi Panu!*

14. ¡Que buen año!

¡Qué buen año es el del cielo!
Alma, gozalde,
pues del cielo hay pan en el suelo
y danlo de balde.

Jak szczęśliwy jest rok nieba!

*Duszo, raduj się,
bo chleb z nieba zstąpił na ziemię
i darmo jest on dany.*

Alma, llegad a gustar,
que solamente ha de costar
el llegar limpiamente.

*Duszo, przystąp, skosztuj,
bo jedyną zapłatą jest
przyjść w czystości.*

Si queréis gozar del cielo,
alma, gozalde,
pues del cielo hay pan en el suelo
y danlo de balde.

*Jeśli chcecie się niebem cieszyć,
duszo, raduj się,
bo chleb z nieba zstąpił na ziemię
i darmo jest on dany.*

15. Media vita in morte sumus

Media vita
in morte sumus:
quem quærimus adiutorem
nisi te, Domine,
qui pro peccatis nostris
iuste irasceris?

*Pośród życia
jesteśmy zanurzeni w śmierć.
U kogo znajdziemy pomoc,
jeśli nie u Ciebie, Panie,
który za nasze grzechy
okazujesz słuszne zagniewanie?*

Ne proicias nos
in tempore senectutis,
cum defecerit virtus nostra,
ne derelinquas nos, Domine.

*Nie odtrącaj nas
w czasie starości,
gdy siły nasze ustaną,
nie opuszczaj nas!*

Sancte Deus,
qui cognoscis occulta,
parce peccatis nostris.

*Święty Boże,
który znasz to, co ukryte,
odpuść grzechy nasze.*

Sancte Fortis,
noli claudere aures tuas
ad preces nostras.

*Święty Mocny,
nie zamykaj uszu swoich
na nasze modlitwy.*

Sancte et misericors Salvator,
amaræ morti ne tradas nos.

*Święty i miłosierny Zbawicielu,
nie wydawaj nas na gorzką śmierć.*